

Z OBSAHU	Ježíšovo mlčení. Katecheze Svatého otce Benedikta XVI.	04
	Mučedníci komunismu	07
	Kostel je paradoxní stavbou. Tradice, koncil a pokoncilní architektura	09
	Příliš pro rodinu, příliš pro život? Maďarsko pod palbou EU	11

TRADICE OTCŮ

Z velikonočních listů svatého biskupa Atanáše (kolem 295–373)

Slovo, které se pro nás stalo vším, je nám nablízku. Je to náš Pán Ježíš Kristus, ten, který slibuje, že bude stále s námi. Vždyť přece říká: *Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.* A stejně jako je naším pastýřem, veleknězem, cestou a branou a stal se pro nás vůbec vším, právě tak je i naším svátkem a slavností, jak říká Apoštol: *Vždyť náš velikonoční beránek Kristus je už obětován,* ten, který byl očekáván. Ale zazářil nám také jako odpověď na prosby žalmisty volajícího: *Radosti má, vytrhni mne z obležení nepřátel.* To je pravá radost a to je skutečná slavnost: zapuzení všeho zla; každý má k takové radosti dospět, a proto musí žít bezúhonně a mít stále na paměti pokoj bázně Boží. [...]

Jakou cestou se však při nynější slavnosti dáme my? A když se blížíme k tomuto svátku, koho budeme mít za vůdce? Jistě nikoho jiného než toho, jehož společně nazýváme svým Pánem, Ježíše Krista, neboť on sám říká: *Já jsem cesta.* On je ten, který na sebe vzal hříchy světa, jak praví svatý Jan. On očisťuje naše duše, jak o tom jinde mluví prorok Jeremiáš: *Stoupněte si na začátku cesty a dívejte se, ptejte se, která cesta je dobrá, a na ní najdete obnovení svých duší.*

Když byli nečistí kdysi pokropeni krví kozlů a posypáni popelem z jalovic, mohli být očistěni pouze tělesně. Nyní však milost Božího Slova očisťuje každého v plnosti. Půjdeme-li za tímto Slovem, můžeme již zde jakoby v předsíních nebeského Jeruzaléma předem připravovat onen věčný svátek. Stejně jako svatí apoštolové, kteří následovali svého vůdce Spasitele tak, že byli a dosud jsou učitelé této milosti. Vždy říkali: *My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou.* Podobně i my následujeme Pána; a jeho svátek neslavíme pouze slovy, ale i skutky.

Mons. Jiří Paďour OFMCap. Foto: Wt. Luštinec, Wikipedia (CC)

Zvěstování Páně

Úvodník českobudějovického biskupa Mons. Jiřího Paďoura OFMCap.

Na 25. března připadá slavnost Zvěstování Páně. Běžně lidé zaznamenávají 21. březen, totiž první jarní den. To je hezké. Ale to první je víc.

Liturgickou slavnost zaznamenáváme jen my, katolíci, když chodíme do kostela a žijeme s Církví. Neslavíme ji nějak okázale. Letos například je dokonce přesunuta na pondělí 26. března, protože na přesné datum, 25. března, je pátá neděle postní.

Zdá se, že je na našem vnímání cosi příznačného. František Halas by řekl: „Zamlčují hlavní, meldují vedlejší.“ Svět to přehlíží. Ale my i ve všední den slaví-

me. Ano, je to devět měsíců před slavností Narození Páně. „Ona počala z Duha Svatého.“

Počal se Ježíšův život. Nenápadně, jakoby dechnutím, potichu v Nazaretě: „A ta Panna se jmenovala Maria.“ „**Zdravas Maria, milostiplná, Pán s tebou, požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný je plod života tvého, Ježíš.**“ Plod života! Ježíš je plod Mariina života. To je překrásný obrat, který vstoupil do nekonečných modliteb Církve. Upřený zrak na Neposkvrněnou, na Ženu ozářenou sluncem, na Madonu, na Matku s dítětem získává

Dokončení na str. 2

Evropský parlament se prezentuje jako prostředí přátelské rodině. Musíte ale přijmout jeho představu rodiny.
Foto: <http://marvelouskiddo.blogspot.com>

Rezoluce Evropského parlamentu napadá pojem rodiny

Evropský parlament přijal 13. března rezoluci o rovnosti žen a mužů (2011/2244 INI), v níž mimo jiné podává novou definici rodiny, když v čl. 7 „vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy přijaly restriktivní definici pojmu «rodina» s cílem upřít právní ochranu párům stejného pohlaví a jejich dětem“. Není to poprvé, co Evropský parlament propaguje zásady odporující všeobecnému pojetí lidství a lidské rodiny. Zajímavé je však to, že tak činí vždy radikálněji. V roce 1994 jeho poslanci nejprve vybidli Evropskou komisi, aby „umožnila rovnoprávnost homosexuálnímu soužití“.

Když Nizozemsko zavedlo do své legislativy výraz „manželství“ i pro osoby téhož pohlaví, reagoval Evropský parlament roku 2002 rezolucí doporučující rozšířit toto pojetí na celou Evropu. V roce 2004 pak direktivou o svobodném pohybu občanů EU navrhuje, aby byl také partner téhož pohlaví označován za rodinného příslušníka. Tento posun v pojetí rodiny na půdě institucí EU komentuje pro Vatikánský rozhlas politolog z Univerzitého institutu Sophia v Loppiano prof. Antonio Maria Baggio:

„Myslím, že jde o pomýlený pohled založený na nedorozumění. Směšují se individuální práva, jejichž záruky jsou potřebné, to znamená, že je třeba respektovat volbu jednotlivců, kteří se rozhodnou pro soužití s osobou téhož pohlaví, a nevystavovat je žádnému postihu. Jinou věcí je otázka manželství a rodiny. Žádné zákonodárné shromáždění nemůže rozhodnout o tom, co je manželství a co je rodina. Nejde přitom navíc o otázku víry, ale o realitu faktů, tzn. o antropologickou strukturu muže a ženy... V rezoluci je zřejmý ideologický záměr. Křesťanská kultura vždy měla za to, že víra není nezbytná k uznání pravdy o člověku. Tu víra osvětluje až dodatečně. Náš postoj obhajoby manželství je proto především výrazem občanského nasazení za uznání základního svazku založeného na vzájemné důvěře muže a ženy prožít společně celý život. To je základem soudržnosti celé společnosti a vychází to také z psychofyzické struktury osob. Jinak se dospěje k tomu, že individuální impuls, přání či požadavek může rozhodovat o tom, že lidská bytost je něčím jiným, než je ve skutečnosti. Křesťanská vize je vždy realistická. Obhajoba manželství proto nezbytně plyne z věrnosti realitě.“

RaVat

Dokončení ze str. 1

schopnost nahlížet tajemství života. Tato žena bezelstně, tiše, překvapeně až k úleku reaguje pokojně: „Jak se to stane?“ „Duch Nejvyššího tě zastíní! Počneš a porodíš!“ A ona: „Jsem k dispozici.“ „Staň se!“ Začal se Ježíšův život. Maria nechala vejít do světa bytost Slova: „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ Z tichého Mariina „ano“ se počalo a zrodilo nádherné **Boží ANO**. Zásadní přítakání životu! Život se zjevil v těle a dali mu jméno Emanuel, tj. Bůh s námi. Ježíš – Jehošua – Bůh je spása... Svět je spasen. Svět je zachráněn ve své stvořenosti přes veškerou porušenost pro perspektivu věčného života. Je zachráněn pro bytí s Tím, „který JE“. Který řekl, a stalo se. Jak moc potřebujeme slyšet pravdu o životě: „Já jsem cesta, pravda a život. Každý, kdo ve mně věří, má život věčný.“

Kdykoli se modlím „Anděl Páně“, jsem při tom. Tiché, něžné, láskyplné **ANO: „Jsem zde, ať se mi stane podle Tvého slova.“** Hlubinná touha „být“ je požehnaná Tím, který JE. Který to tak chtěl a chce. Dává nám možnost v blízkosti a ve škole Mariině mít účast na stvoření: Všechno počínat v Duchu Svatém. Žít z Ducha. On nám dává odvalu a pokoj, abychom srdcem artikulovali jasně „**Otče náš**“ a „**Ježíš je Pán**“. Maria je toho plná.

„**Zdravas Maria, milostiplná, Pán s tebou.**“ Amen. Amen. Amen.

*Mons. Jiří Paďour OFMCap.
biskup českobudějovický*

Virtuální prohlídka Chrámu Božího hrobu

Františkánská kustodie Svaté země zprovoznila nové internetové stránky *holysepulchre.custodia.org* (v italštině, angličtině, španělštině a francouzštině), které seznamují s nejvýznamnějšími křesťanskými poutními místy, počínaje Chrámem Božího hrobu. Kromě informací z historie si návštěvník webových stránek může chrám prohlédnout při virtuální prohlídce. Centrem stránek je oddíl věnovaný spiritualitě. Stránky ze spisů dávných i moderních poutníků, včetně projevů tří papežů (Pavel VI., bl. Jan Pavel II., Benedikt XVI.), pak zprostředkovává sekce nazvaná Svědectví. Během příštího čtvrtletí se františkánská kustodie chystá otevřít další obdobné weby, věnované Bazilice Narození Páně v Betlémě, bazilice Zvěstování v Nazaretu, Bazilice Utrpení v sousedství Getsemanských zahrad a Bazilice Nasycení zástupů v Kafarnaum.

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Írán: tlak na křesťany se stupňuje

Křesťanské bohoslužby v perštině, úředním jazyku Íránu, nejsou tamějšími státními orgány vítány: posledním dvěma křesťanským církvím, které v Teheránu nabízejí obřady v perštině, bylo nařízeno, aby s touto činností okamžitě skončily. Jak poznamenávají zdroje agentury *Fides*, íránské úřady se snaží omezit přítomnost a vliv křesťanů v zemi, a to i prostřednictvím zatýkání křesťanů navštěvujících „domácí církve“ či historické kostely.

Nevládní organizace *Open Doors*, která brání náboženskou svobodu ve světě, oznámila 10. února agentuře *Fides*, že Ministerstvo rozvědky a národní bezpečnosti zakázalo používat perštinu při pátečních bohoslužbách ve dvou presbyteriánských kostelech v Teheránu, v kostele sv. Petra a v kostele Emmanuel. Místo toho se bohoslužby v perštině mohou konat v neděli, ale v tento den většina Íránců pracuje, a proto se bohoslužeb může účastnit jen málo věřících. Po vyhlášení tohoto omezení oba kostely ztratily více než polovinu návštěvníků bohoslužeb. Cílem tohoto opatření je zabránit věřícím z Teheránu chodit do kostela a omezit šíření křesťanské víry: ve skutečnosti je namířeno především proti Íráncům, kteří nemluví arménsky nebo asyrsky, což jsou jazyky, kterými hovoří historické křesťanské menšiny v Íránu.

Mahmud Amiry-Moghaddam, íránský emigrant a zakladatel nevládní organizace *Iran Human Rights*, řekl agentuře *Fides*: „Podle našich informací se zdá, že tlak na křesťany a další náboženské menšiny se zvyšuje a jejich situace se zhoršuje. Máme zprávy o zatýkání mnoha křesťanů, zejména těch, kdo konvertovali od islámu, tedy tzv. „odpadlíků“, kteří jsou v současnosti hlavním terčem nátlaku. Tyto problémy začaly v minulých letech a stále se stupňují. Jedná se o do očí bijící porušování svobody projevu a náboženského vyznání příslušníků politických, etnických a náboženských menšin.“ Agentura *Fides* v poslední době obdržela alarmující zprávy o možném vykonání trestu smrti za odpadlictví, k němuž byl odsouzen křesťanský pastor Nadarkhani Yousef.

Fides

Vatikánské statistiky ukazují, že počet katolíků roste

Ke katolické církvi v roce 2010 přibýlo 15 milionů nových věřících a počet kněží se již desátý rok neustále zvyšuje, jak vyplývá z posledního vydání Papežské ročenky *Annuario Pontificio*. Počet katolíků se zvýšil z 1,181 miliardy v roce 2009 na 1,196 miliardy v roce 2010, což představuje nárůst o 1,3 procenta. Počet nově pokřtěných katolíků na celém světě zůstal na 17,5 %.

Celkový počet kněží vzrostl z 410 593 na 412 236. Počet duchovních se v Asii zvýšil o 1 695 a v Africe o 765. Nárůst v Americe a Oceánii byl jen dvouciferný, zatímco počet kněží v Evropě se snížil o 905. Počet biskupů vzrostl z 5 065 na 5 104.

Počet trvalých jáhnů vzrostl o 3,7 procenta z 38 155 na 39 562. Téměř 65 procent těchto jáhnů je v Severní Americe, více než 33 procent v Evropě. Počet nevysvěcených mužských řeholníků se mírně zvýšil na 54 665. Počet řeholnic klesl z 729 376 na 721 935, téměř tříprocentní pokles byl zaznamenán v Evropě, ačkoli jejich počet vzrostl v Africe a Asii. Počet seminaristů poklesl o 10,4 procenta v Evropě a o 1,1 procenta v Americe, vykazuje však nárůst o 14,2 procenta v Africe, o 13 procent v Asii a 12,3 procenta v Oceánii. Počet studentů filozofie a teologie v diecézních a řádových seminářích se v průběhu pěti let až do roku 2010 zvyšoval. V roce 2005 jich bylo 114 439 a v roce 2010 již 118 990.

V roce 2011 papež Benedikt XVI. ustanovil osm nových biskupství, jeden osobní ordinariát a jeden vojenský ordinariát. Jedna arcidiecéze a osm diecézí bylo povýšeno do hodnosti metropolitních stolců.

CNA

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Oprava a omluva

V RCM 3/2012 jsem na tomto místě uvedl text s chybou: „... předseda lidové strany prohlásil, že i kdyby KDU-ČSL získala ve volbách většinu, tak by neprosazoval zákaz umělých potratů zákonem.“ Ve skutečnosti pan předseda Pavel Bělobrádek odpovídal v pořadu *Hyde Park* jen v souvislosti s potenciálním volebním vítězstvím KDU-ČSL **nikoli většinovým**, když nakonec řekl: „... naším cílem není zakázat potraty, naším cílem je, aby k nim nedocházelo...“ K tomuto posunu došlo mou nepozorností, nikoli ze zlé vůle. Panu předsedovi i všem čtenářům se omlouvám. Podstata celého mého sdělení byla ovšem jiná: Ukázat, že politická strana (obecně) o zákonnou ochranu lidského života od početí usilovat má.

Vytrvejme ve svatopostním úsilí

Vstupujeme do druhé poloviny postu. Možná jsme už zakusili něco z odměny za svatopostní snažení. Jsou-li naše odříkání, umírněnost ve světských věcech a přidání na modlitbách nesené láskou k Bohu a nezapomínáme-li přitom na potřeby a starosti svých bližních, pak jsme již mohli něco z té hlubinné duchovní radosti zažít. V každém případě vytrvejme. Pokušitel se už možná také ozval, aby nás od nastoupené duchovní obnovy odklonil. Nedejme mu šanci.

Setrvání s Pánem na poušti nám dodá povzbuzení i nutnou sílu. Pán Ježíš se ponížil a vzal na ramena kříž lidského údělu. Nesl ho ideálním způsobem, aby splnil Otcovu vůli a nám získal spásu. Můžeme rozjímat o Ježíšově pouštní modlitbě. Prožívá jednotu s Otcem. Otec mu dává vše – sám sebe a Boží Syn mu vše – sebe – vrací. A tímto vzájemným Darem je Duch Svátý – Láska. Pán tu Jednotu prožívá bezprostředně i jako člověk. Ježíšovo lidství je zavzato do Božího Života – Lásky.

Držíme-li se Krista, on vtahuje také nás do Trojiční Lásky svatého Boha.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

HORSKÉ KÁZÁNÍ – JEŽÍŠEM SAMÝM NAPLNĚNÉ

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

„Slyšeli jste, že bylo řečeno: Oko za oko a zub za zub. Ale já vám říkám: Neodpovídejte zlému! Když tě někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i druhou“ (Mt 5,38n). Abychom tento text pochopili správně, musíme si nejprve uvědomit, že starozákonní zásada „oko za oko, zub za zub“ (Ex 21,24; Lv 24,20; Dt 19,21) není vůbec uzákoněným msty, nýbrž chce právě naopak ustavit místo principu msty princip práva. Zásada Kainových synů byla (a je!): „Kain bude sedmkrát pomstěn, Lamech naproti tomu sedmasedmdesátkrát.“ Proti tomu je zde postavena zásada odpovídající míry: zločin a trest musí být navzájem v rovnováze. Právo musí být obhájeno, ale jeho prosazování se nesmí zvrhnout v pomstu.

Ježíš neodmítá princip vyrovnanosti jako právní zásadu, chce zde ale člověku

otevřít nový rozměr jeho jednání. Izolované a absolutizované právo se stává *circulus vitiosus* (bludným kruhem) ke ko-

Kázání na hoře, Ravenna (6. stol.)

Foto: <http://godspace.wordpress.com>

loběhu odplaty, z něhož nakonec nevede žádná cesta. Bůh ve svém vztahu k nám tento kruh prolomil. Před Bohem jsme v nepravu, odvrácení od něho v honbě

za vlastní slávou, a tak podrobeni smrti. Bůh se však zřídá spravedlivého trestu a ustanovuje místo toho něco nového: uzdravení, naše obrácení k obnovenému *Ano* k pravdě o nás samých. Aby k takové změně mohlo dojít, jde před námi a bere trýzeň proměny na sebe. Kristův kříž je skutečně naplnění tohoto slova: ne oko za oko, zub za zub, nýbrž proměna zla silou lásky. V celé své lidské existenci, od vtělení po kříž, to Ježíš koná a je tím, co zde bylo řečeno. Rozbívá naše *Ne* silnějším a větším *Ano*. V Kristově kříži a jenom tam se otevírá toto slovo a stává se zjevením. Ve společenství s ním se ale také stává možností pro náš vlastní život.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

JEŽÍŠOVO MLČENÍ

Katecheze Svatého otce Benedikta XVI.

Sérii katechezí o Ježíšově modlitbě v rámci generálních audiencí uzavřel Svatý otec Benedikt XVI. promluvou o Ježíšově mlčení. Přinášíme vám zde její zkrácenou verzi.

V posynodální apoštolské exhortaci *Verbum Domini* jsem poukázal na roli, jakou má mlčení v Ježíšově životě, zejména na Golgotě: „Sme zde postaveni tváří v tvář «zvěsti o Kříži» (1 Kor 1,18). Slovo oněmí, stává se smrtelným mlčením, protože se ‚vyslovilo‘ až k mlčení, když nezamlčelo nic z toho, co mělo sdělit“ (č. 12). Tváří v tvář tomuto tajemství svatý Maxim Vyznavač klade do úst Matky Boží následující vyjádření: „Beze slova zůstalo Otcovo Slovo, které učinilo každého tvora, jenž mluví; bez života jsou zavřené oči toho, na jehož slovo a na jehož pokyn se dává do pohybu vše, co má život“ (*La vita di Maria*, č. 89).

Kristův kříž neukazuje Ježíšovo mlčení jenom jako poslední Otcovo Slovo, ale zjevuje také, že Bůh skrze *mlčení mluví*: „Mlčení Boha, zkušenost, že Všemohoucí Otec je daleko, je rozhodující etapou na pozemské cestě Božího Syna, vtěleného Slova. Visící na dřevě kříže nařikal nad bolestí, kterou mu působilo toto mlčení: «Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?» (Mk 15,34; Mt 27,46). Na cestě v poslušnosti až k poslednímu životnímu vydechnutí, v temnotě smrti, Ježíš vzýval Otce: «Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha» (Lk 23,46)“ (*Verbum Domini*, 21). Ježíšova zkušenost na kříži zjevuje hloubku situace modlícího se člo-

věka a vrchol modlitby. Poté co vyslechne a rozpoznáme Boží slovo, musíme se vyrovnat také s mlčením Boha, důležitým vyjádřením samého Božího slova. Dynamika slova a mlčení poznamenává Ježíšovu modlitbu v celém Jeho životě, zejména na kříži. A týká se také našeho života ve dvojím směru.

Mlčení naše: základ přijetí Slova

První se týká přijetí Božího slova. Vnitřní i vnější ztišení je nezbytné, aby toto slovo mohlo být slyšeno. Tento bod je v této době pro nás obzvláště obtížný. Naše doba totiž neusnadňuje usebranost, ba dokonce se někdy zdá, že vládne jakýsi

strach odtrhnout se byť jen na okamžik od proudu slov a obrazů, jež pronikají a vyplňují naše dny. Proto jsem v již zmíněné exhortaci *Verbum Domini* připomněl nezbytnost výchovy k hodnotě ticha: „Znovuobjevit centrální místo Božího slova v životě Církve znamená také znovuobjevit smysl usebrání a vnitřního klidu. Velká patristická tradice nás učí, že Kristova tajemství jsou vázána na ticho a jen v tichu může Slovo nalézt v nás svůj příbytek, jak se stalo v Marii, která je neoddělitelně ženou slova a ticha“ (č. 66). Tento princip, že totiž bez ticha není slyšet, nenaslouchá se a nepřijímá se slovo, tento princip platí především pro osobní modlitbu, ale také pro naše liturgie. Pro usnadnění autentického naslouchání je třeba, aby liturgie zahrnovaly časté chvíle ticha a nonverbálního přijímání. Stále platí postřeh svatého Augustina: *Verbo crescente, verba deficient* – «Boží slovo sílí, když lidská slova slábnou» (srov. *Sermo* 288,5; 120,2). Evangelia často představují Ježíše zejména ve chvíli zásadních rozhodnutí, jak odchází sám do ústraní, pryč od zástupů i od učedníků, aby se v tichu modlil, aby vyhloubil v nás samotných vnitřní prostor, umožnil přebývat Bohu v nás, aby Jeho slovo zůstávalo v nás, aby láska k Němu zapustila kořeny v naší mysli i v našem srdci a oduševňovala náš život. To je tedy ten první směr: znovu si osvojit ticho otevřenosti k naslouchání, které nás otevírá vůči druhému, vůči Božímu slovu.

Mlčení Boha

Je tu však také druhá, důležitá souvislost mezi ztišením a modlitbou. Nejde jenom o naše mlčení, abychom se disponovali k naslouchání Božímu slovu; často se v naší modlitbě ocitáme před mlčením Boha, zakoušíme pocit opuštěnosti, zdá se nám, že nás Bůh neslyší a neodpovídá nám. Mlčení Boha, ke kterému došlo u Ježíše, však neznamená absenci Boha. Křesťan dobře ví, že Pán je přítomen a naslouchá i v temnotě bolesti, odmítnutí a osamocení. Ježíš ujišťuje učedníky a každého z nás, že Bůh dobře zná naše potřeby v kterémkoli okamžiku našeho života a svoje učedníky učí: „Když se modlíte, nebuďte přítom povídaví jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vysly-

šeni pro množství slov. Nebuďte jako oni. Vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte“ (Mt 6,7–8). Pozorné, tiché a otevřené srdce je důležitější než mnoho slov. Bůh nás zná zevnitř více než my sami a má nás rád. Stačí, že to víme. V Bibli vystupuje v této souvislosti obzvláště významná zkušenost Joba. Tento muž během krátké doby ztrácí všechno: příbuzné, majetek, přátele a zdraví. Zdá se, že Bůh k němu zaujal postoj lhotej-

V okamžiku smrti pronáší Ježíš ono extrémní přitakání Božímu plánu a ukazuje, jak lidská vůle dochází svého naplnění v úplném přilnutí k vůli Boží.

Giotto di Bondone: Krucifix (1310–1320)
Foto: <http://casasantapia.com>

nosti a naprostého nezájmu. Přece však Job k Bohu mluví a volá k Němu v modlitbě. Navzdory všemu si uchovává nedotčenou víru a nakonec objevuje hodnotu svojí zkušenosti i Božího mlčení. A na závěr se obrací ke Stvořiteli slovy: „Zvěděl jsem o tobě jen podle doslechu, ale nyní tě zří moje oči“ (Job 42,5). My všichni známe Boha jakoby z doslechu a čím více se otevíráme Jeho mlčení i svěmu mlčení, tím reálněji Jej poznáváme. Tato mezní důvěra, která se otevírá hlubokému setkání s Bohem, uzrává v mlčení. Svatý František Xaverský se modlil k Pánu: mám tě rád nikoli proto, že mi můžeš darovat ráj nebo mne odsoudit do pekla, nýbrž proto, že jsi můj Bůh. Mám Tě rád, protože jsi.

Ježíš, učitel modlitby

Blížíme se k závěru úvah o Ježíšově modlitbě a v mysli se vybavují některá poučení z *Katechismu katolické církve*, kde se říká: „Drama modlitby se nám plně zjevuje ve Slově, které se stalo tělem a přebývá mezi námi. Snažit se pochopit jeho modlitbu prostřednictvím toho, co nám o ní v evangeliu říkají jeho svědkové, znamená přiblížit se k svatému Pánu Ježíši jako k hořícímu keři: nejprve nazírat, jak se modlí, pak naslouchat, jak nás učí modlit se, abychom nakonec poznali, jak vyslýchá naši modlitbu“ (č. 2598). A jak nás Ježíš učí se modlit? V *Kompendiu Katechismu katolické církve* nacházíme jasnou odpověď: „Ježíš nás učí modlit se nejen tím, že nás učí modlitbu Otce náš, ale i příkladem vlastní modlitby. Tímto způsobem nám kromě obsahu ukazuje předpoklady opravdové modlitby: čisté srdce, které hledá nebeské království a odpouští nepřátelům; synovskou důvěru a odvalu, která se povznáší nad to, co cítíme a chápeme; bdělost, která chrání učedníka před pokušením“ (č. 544).

Procházením evangelií jsme zjistili, že Pán je v naší modlitbě partnerem, přítelem, svědkem a učitelem. V Ježíši se zjevuje novost našeho dialogu s Bohem: synovská modlitba, kterou Otec od svých dětí očekává. Od Ježíše se učíme, jak nám neustálá modlitba pomáhá interpretovat vlastní život, uskutečňovat svoje rozhodnutí, rozpoznávat a přijímat svoje poslání, objevovat talenty, které nám Bůh dal a denně plnit jeho vůli, která je jedinou cestou k uskutečnění naší existence.

Naplnění dramatu modlitby

Nám, kteří si často děláme starosti s účinností a konkrétními výsledky, kterých dosahujeme, ukazuje Ježíšova modlitba, že máme zapotřebí se zastavit, prožívat chvíle důvěrnosti s Bohem, „odtrhnout se“ od každodenního lomozu a naslouchat, jít ke „kořeni“, který nese a oživuje. Jedním z nejkrásnějších momentů Ježíšovy modlitby je právě ten, kdy zaujímá postoj k nemocím, nepohodlí a omezením těch, kteří Jej prosí, obrací se modlitbou ke svému Otci a učí tak svoje okolí, kde je zapotřebí hledat pramen naděje a spásy. Dojemným příkladem toho je už dříve zmíněná Ježíšova modlitba u Lazarova

hrobu. Evangelista Jan vypráví: „Odstranili tedy kámen. Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: «Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já jsem ovšem věděl, že mě vždycky vyslyšíš. Ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem mě, aby uvěřili, že ty jsi mě poslал.» Po těch slovech zavolal mocným hlasem: «Lazare, pojď ven!»“ (Jan 11,41–43). Avšak nejvznešenější hloubku v modlitbě k Otci dosahuje Ježíš ve chvíli umučení a smrti, když pronáší ono extrémní přitakání Božímu plánu a ukazuje, jak lidská vůle dochází svého naplnění v úplném

přilnutí k Boží vůli a nikoli v jejím protikladu. Do Ježíšovy modlitby, „do výkřiku vtěleného Slova se slévají úzkosti lidstva všech dob podrobeného hříchu a smrti, všechny prosby a přímluvy dějin spásy. A hle, Otec je přijímá a proti veškeré naději je vyslyší tím, že vzkřísí svého Syna. Tak se naplňuje a dokonává drama modlitby v uskutečňování plánu stvoření a spásy“ (KKC 2606). Drazí bratři a sestry, prosme s důvěrou Pána, abychom prožívali svoji synovskou modlitbu a denně se učili od jednorozeného Syna, jenž se

pro nás stal člověkem, jak se máme obracet k Bohu. Slova svatého Pavla o křesťanském životě všeobecně platí také pro naši modlitbu: „A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani moci, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8,38–39).

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezilitulky redakce)*

NA POMOC IRSKU

Zvon svolává věřící na eucharistický kongres

Minulou středu se na generální audien- ci objevil zvon. Přivezli ho z Irska. Kostel, do něhož dlouhá léta svolával věřící k modlitbě, se proměnil v ruinu. Nyní, už přesně rok, putuje po světě a svolává věřící na 50. mezinárodní eucharistický kongres, který bude v červnu probíhat v Dublinu.

Spolu s irským zvonem vystává v paměti jiný zničený kostel z dalekého středověku, k jehož obnově Kristus povolal svatého Františka z Assisi. Rekonstrukce assiského kostelíka se tehdy stala symbolem obnovy, k níž dal Chudáček z Assisi podnět v Církvi 13. století.

Také Církev v Irsku naléhavě potřebuje obnovu. Jak tvrdí metropolita Dublinu arcibiskup Diarmuid Martin, který se zvonem přijel do Říma, situace na Zeleném ostrově je dramatická. Nejtěžší v celé historii tamního křesťanství. Ještě před třemi lety přicházely dvě třetiny Irů na nedělní mši alespoň jednou za měsíc. Dnes jsou v mé arcidiecézi farnosti, ve kterých nedělní návštěvnost nedosahuje ani dvou procent. O největších svátcích lze v rámci celé arcidiecéze napočítat maximálně 18 procent věřících, říká arcibiskup Martin.

Pedofilní a homosexuální skandály v irské církvi měly odezvu po celém světě a právě ty v poslední době přiměly mnoho Irů k odchodu z jejich rodné Církve.

Benedikt XVI. zvoní na kongresový zvon. Foto: RaVat

Společná modlitba před Nejsvětější svátostí nám připomíná, co je pro naši víru nejpodstatnější.

Podle arcibiskupa Martina je ovšem problémem daleko hlubší. „Nepředali jsme víru mladým generacím,“ přiznává dublinský metropolita.

Tady v Itálii si vůbec nedokážeme představit míru rozkladu tamní Církve, vysvětlovala mi při irském pivu Emer McCarthy, kolegyně z anglické sekce rádia. U nás prostě už neexistuje normální pastorace. Katecheze je na strašně nízké úrovni. Kněží nepracují s mládeží, nejsou u nás nová hnutí... V posledních desetiletích se to všechno zanedbalo.

Stačí dodat, že většina biskupů rezidu- je v Dublinu a své diecéze spravují na dálku prostřednictvím vikáře, ačkoli to zakázal už Tridentický koncil v 16. století.

Irská Církev se musí postavit na nohy. Sama to ale nezvládne. Potřebuje vnější impuls. Benedikt XVI. pro to udělal mnoho. Adresoval Irům velmi osobní, ba bezprecedentní list. Vyjádřil připravenost přijet na Zelený ostrov, až k tomu dozraje čas. Naposled obětoval pro Irsko jednoho ze svých nejbližších spolupracovníků z Kongregace pro nauku víry, otce Charlese Browna, kterého tam ustanovil svým nunciem. V kontextu rostoucí krize zvolil Dublin za místo eucharistického kongresu. Mimořádné okonosti z něj zároveň činí světový kongres pro Irsko. Už nyní se mluví o dosud nevídané mobilizaci věřících z celého světa. V Dublinu bychom neměli chybět. Irové potřebují naše svědectví, společnou modlitbu před Nejsvětější svátostí, aby si připomněli, co je pro naši víru nejpodstatnější. Onen zvon z rozpadlého kostela zvoní také pro nás.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Řeholníci, kteří zemřeli ve vazbě během vyšetřování

V tomto čísle se zmíníme o méně známých případech úmrtí dvou řeholníků, kteří zemřeli během vyšetřování Státní bezpečností. Oba sice zesnuli na následky zákeřné nemoci, avšak kvůli krutému zacházení zcela jistě předčasně a navíc v nedůstojných podmínkách.

Salvatorián **P. Albín Jaroslav Kvita SDS** se narodil 15. května 1915 v Rybí u Nového Jičína. Pocházel z chudé rodiny a měl šest sourozenců. Po obecné škole v rodné obci nastoupil v roce 1926 do juvenátu salvatoriánů ve Valašském Meziříčí, kde zároveň studoval na gymnáziu. Díky dobrému duchovnímu vedení, formaci studentů a otcovskému přístupu řeholníků se Jaroslav Kvita rozhodl v sedmnácti letech vstoupit do řeholní společnosti salvatoriánů. V roce 1932 odmaturoval a byl přijat do ročního noviciátu, který prožil v Heinzendorfu – dnešní Bagno v Polsku. První sliby složil 8. září 1933 a přijal řeholní jméno Albín. Pak studoval na řádových školách v Německu, filosofii v Klausheide u Paderbornu a od září 1935 tříletou teologii v Pasově. Během studií se také věnoval hře na hudební nástroje a studium zvládal excelentně. Věčné sliby složil 8. září 1936 a kněžské svěcení přijal v pasovské katedrále 29. června 1938.

Horlivým knězem v Brně

Po kněžském svěcení měl ještě rok pokračovat v teologických studiích, ale napjatá mezinárodní situace v souvislosti s blížícím se válečným konfliktem už to neumožnila. Proto byl začleněn do salvatoriánské komunity v Brně-Husovicích při kostele Nejsvětějšího srdce Páně a studia dokončil v roce 1939 v brněnském kněžském semináři. Po příchodu do Brna začal působit jako kaplan ve farnosti Brno-Husovice, zároveň vyučoval náboženství na školách v Husovicích a Černých Polích. Svým žákům se oddaně věnoval, i dospělí farníci na něj rádi vzpomínali pro jeho obětavost, veselost a srdečnost. Věnoval se mládeži: jezdil s dětmi na výlety, sportoval, zorganizoval ve farnosti dětský a mládežnický pěvecký

sbor. Postupně vykonával funkci provinčního prokurátora, prvního konsultora a provinčního ekonoma. Po přestěhování scholastiků do Brna v roce 1940 působil jako rektor scholastiků. Často vypomáhal na poutním místě u Panny Marie ve Vranově: zpovídal, vedl duchovní pohovory, kázal, byl k dispozici poutníkům. Po válce

P. Albín Jaroslav Kvita SDS. Foto: archiv autora

se stal členem Orla a orelskou mládež duchovně formoval a vedl. V letech 1945–1948 byl otec Albín členem lidové strany a v místním zastupitelstvu byl členem kulturně-zdravotní komise.

„Zvlášť nebezpečný“ řeholník

Po likvidaci mužských klášterů komunistickou státní bezpečností a milicí v dubnu 1950 byl P. Albín odvezen se spolubratry z brněnské komunity do soustředovacího kláštera v Oseku, kde bylo internováno kolem 250 řeholníků z dalších řádů a kongregací. V roce 1951 byl

P. Kvita jako „zvlášť nebezpečný“ převezen k představeným řádů do internačního tábora v Želivě, kde panoval přísnější, vězeňský režim. Zde pracoval v zemědělství a stavebnictví a jeho internace skončila až v září 1955, krátce před rozpuštěním internačního střediska. Po svém propuštění vzhledem k nemožnosti vykonávat kněžské povolání odešel pracovat na hospodářství svých rodičů do Vražného v okrese Nový Jičín. Byl zaměstnán v dřevařském závodě v Mankovicích a od roku 1958 v Agromě Nový Jičín.

Při svém zaměstnání P. Albín tajně organizoval schůzky mládeže a dětí z Vražného a okolních vesnic, při nichž vyučoval děti náboženství, modlil se s nimi, pořádal pro ně výlety, vedl sborový zpěv aj. Někdy se tajně snažil vypomáhat i v blízkých farnostech, např. zpovídal, pohřbíval a občas sloužil i mše, což neuniklo církevnímu tajemníkovi. Samozřejmě se občas tajně stýkal na různých místech republiky se spolubratry, kdy se snažili v improvizovaných podmínkách udržovat kongregaci v činnosti – společně se povzbuzovali, modlili, vyměňovali literaturu, starší se starali o bývalé kleriky. Už v době internace byl pověřen péčí o studenty teologie z řad bývalých kleriků, z nichž jeden byl dokonce tajně vysvěcen. Také dával dohromady řádovou literaturu a dokumenty.

Razie proti salvatoriánům

V souvislosti s celorepublikovou razíí StB proti salvatoriánům byl P. Kvita 28. června 1961 v Mankovicích zatčen. Spolu s dalšími spolubratry byl vyšetřován ve vazbě Krajské správy Ministerstva vnitra v Ostravě. Byl obviněn z ilegální činnosti v salvatoriánské řádě, z udržování kontaktů se zahraničím, hlavně s vedením kongregace v Římě, z výchovy

řádového dorostu a získávání kandidátů, z protistátní činnosti s dětmi a mládeží, z poslouchání zahraničních rozhlasových stanic Svobodná Evropa, Vatikán ad. Byl vyšetřován až do 27. července a za tu dobu podroben čtrnácti mnohahodinovým výslechům. Po ukončení vyšetřování byl obviněn z velezrady. Během vyšetřování se vážně zhoršil jeho zdravotní stav a otevřeně u něj propukla rodinná nemoc – leukémie. 23. srpna jej převezli už v kritickém stavu do vojenské nemocnice sv. Anny v Brně. Poslední dny života trpěl velkým krvácením a poruchami dýchání. 10. září 1961 okolo 5. hodiny ranní zemřel. Teprve v tento den mohli za ním přijet jeho nejbližší příbuzní. (!) Jako příčina smrti byla diagnostikována uremie (zánět ledvin). Tělo P. Kvitu mělo být z rozhodnutí rady ONV Brno zpopelněno v kremaci, ale díky naléhání příbuzných bylo nakonec převezeno a pohřbeno v rodném Rybí u Štramberka. Dle vzpomínek pamětníků byl P. Kvit zatčen v dobrém zdravotním stavu a jeho prudké zhoršení nastalo tedy v důsledku tříměsíčního vězení. 9. září 2001 byla na farní budově v Brně-Husovicích P. Albinu Kvitovi odhalena pamětní deska.

Přes Terezín do Dachau

Fr. Václav Celestin Šulc OH, provinciál Milosrdných bratří a převor kláštera Na Františku v Praze, se narodil 24. července 1891 v Malém Újezdě u Mladé Boleslavi. Do řádu vstoupil v říjnu 1919 a po jednoročním noviciátu složil jednoduché sliby. Po dalších studiích a formaci složil slavné sliby 28. září 1924 a zůstal řeholním bratrem. V dubnu 1940 byl na provinční kapitule zvolen převorem pražského metropolitního domu a 2. provinčním rádcem.

Kvůli odbojové činnosti proti nacistům byl 14. května 1941 zatčen Gestapem a obviněn ze sabotáže. Do 12. srpna 1941 byl vězněn na Pankráci, následně byl poslán do koncentračního tábora v Terezíně a od 26. září 1941 až do konce války pobýval v koncentračním táboře v Dachau. Na jeho utrpení během války se zachovalo svědectví jednoho ze spoluvězňů: „Pak býval odvážen do Pečkárny. Hned při prvním výslechu byl tak hrozně ztlučen, že nemohl tři dny ležet. Předvo-

lán byl celkem pětkrát a ztlučen do němoty, dvakrát omdlel... Pak přišel rozkaz: odvést do Terezína, Malá pevnost! Tam při příchodu přilétla hned facka, div hlava neuletěla. Pak pracoval se židovským komandem, vozil písek. Později se dostal na nádražní komando. To vozili štěrky, kolejnice, pražce atd.“

O pobytu fr. Šulce v Dachau se píše: „Svým svěřencům se bratr Václav věnoval celou duší. Viděl v nich samého Krista! Opatroval je, neúnavně ošetřoval, léčil, do koupelí nosil, obvazoval rány, modlil se

Fr. Václav Celestin Šulc OH. Foto: archiv autora

s nimi, těšil, povzbuzoval, dodával naději a chránil před zoufalstvím! I jemu bylo někdy zoufale smutno. Viděl tolik hříchu, tolik surovosti, tolik bezpráví, tolik utrpení – bez naděje na konec útrap! ... Přišla velká a netušená radost. V roce 1943 mu donesl jeden německý kněz z bloku 26, kde byla kaple, v níž němečtí kněží směli sloužit mše svaté, v novinovém papírku Sanctissimum! Jaká to byla milost od Pána... rád se sdílel se svými bližními... A proto zůstal na svém místě, ač velmi churav, až do příchodu Američanů dne 26. dubna 1945.“

Po návratu do Prahy se výraznou měrou podílel na obnově bombardovaným poničené nemocnice Milosrdných bratří a pokračoval ve funkci převora a prvního provinčního rádce. V březnu 1949 obdržel od pražského arcibiskupa Josefa Berana medaili za zásluhy Bene merenti. V dubnu 1950 byl Generální kurií v Římě

jmenován provinciálem Českomoravské provincie řádu milosrdných bratří.

Trnitá cesta milosrdných

Po komunistickém převratu se zapojil do pomoci pronásledovaným osobám. 27. listopadu 1950 byl zatčen, tentokrát komunistickou Státní bezpečností, spolu se dvěma svými řádovými spolubratry Josefem Vrbíkem a Vladimírem Hányšem. Všichni tři byli spolu s dalšími obžalovanými obviněni z napomáhání k útěku za hranice a z přechovávání špionážních zpráv. V žalobě se o fr. Šulcovi uvádí: „Jako oddaný vykonavatel zločinné politiky Vatikánu vytvořil z kláštera Milosrdných bratří v Praze Na Františku středisko, kde našel každý, kdo se pokoušel rozvracet lidově demokratické zřízení, útočiště.“

Přes vážný zdravotní stav (pokročilé stadium rakoviny) byl fr. Šulc podrobován tvrdým výslechům. Od jara 1951 se jeho zdravotní stav začal značně zhoršovat. Podle lékařské zprávy vězeňské nemocnice Pankrác ze 4. dubna 1951 onemocněl fr. Šulc zhoubným nádorem průšně žlázy, což bylo navíc komplikováno rozšířením rakovinných metastáz do oblasti bederní páteře. V důsledku komprese míchy nemocný ochrнул na celou dolní polovinu těla. Velmi cynický je při takovémto stavu pacienta příkaz StB, potvrzený státním prokurátorem 7. dubna 1951: „Vzhledem k tomu, že se u vyšetřovance jedná o převora milosrdných bratří, je prakticky v každém nemocničním ošetřování u něho nebezpečí maření trestního řízení, případně i útěku (!). Proto souhlasím s jeho převezněním na uzavřené oddělení sborové nemocnice...“ Nakonec byl fr. Šulc se souhlasem ministra spravedlnosti a Státní prokuratury v Praze převezzen na uzavřené a izolované oddělení Státní fakultní nemocnice v Brně, kde 2. května 1951 zemřel. Je pohřben v řádové hrobce na Olšanských hřbitovech v Praze.

Vojtěch Vlček

Další díl v čísle 8/2012

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracuje s Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro studium totalitních režimů

KOSTEL JE PARADOXNÍ STAVBOU

Pokoncilní kostely se často zpronevěřují nejen tradici, ale i koncilu

Architektura kostelů má respektovat hloubku a vertikálnost, vlastní od pradávna křesťanským chrámům, vysvětluje slavný italský architekt Paolo Portoghesi.

Pokoncilní sakrální architektura se z velké části zpronevěřila nejen tradici Církve, ale i koncilu samému, domnívá se Paolo Portoghesi, přední italský architekt a nestor postmoderny. Připomíná, že koncilní konstituce *Sacrosanctum Concilium* jasně konstatuje, že nové formy mají organicky vyrůstat ze stávajících. Přesto si v posledních desetiletích téměř nikdo nedělal starosti s vůlí koncilu, tvrdí Portoghesi. V dějinách architektury spatřuje dvě konstanty, přítomné v sakrální architektuře od raněkřesťanských dob: perspektivní hloubku, vyjádřenou zpravidla podélným rozvrhem, která upomíná, že křesťan je na cestě ke spáse, a výrazný vertikální rozměr, odkazující k Bohu. Kostel je paradoxní stavbou, říká italský architekt s odkazem na svatého Augustina, nemá totiž své základy dole, nýbrž nahoře. Je totiž domem Božím.

Kostel jako dům Boží

Od 60. let minulého století ovšem byla proti sobě stavěna představa chrámu duchovního a chrámu z kamene, ačkoli v celé křesťanské tradici jde o pojetí komplementární. Zpochybněna byla dokonce sakrálnost kostela samého, postulovalo se křesťanství bez svatyně, abstrahující od toho, co je Eucharistie a reálná přítomnost Krista v této svátosti. Kostel ale byl a má zůstat domem Božím. „Považuji za věc zcela zásadní, aby ve velkém městě byla možnost otevřít bránu a pohledět k oné rozsvícené lampičce, která svědčí o Boží přítomnosti,“ říká Portoghesi. Připomíná, že v řadě evropských jazyků sama etymologie slova kostel ukazuje na to, že je Božím domem. Pochází totiž z řeckého *kyriakon*, jež znamená: „to, co náleží Pánu“.

Kostel jako místo shromáždění

V Německu ovšem v pokoncilní sakrální architektuře převládá model zvaný

Paolo Portoghesi: Kopule kostela sv. Benedikta. Foto: <http://sandrobarbagallo.blogspot.com>

Kostel je paradoxní stavbou: nemá své základy dole, nýbrž nahoře. Je totiž domem Božím.

communio, a tedy způsob uspořádání kostela, ve kterém lidé sedí proti sobě, jednota liturgického prostoru je rozbitá ve prospěch mnohosti úběžníků a kosmický rozměr liturgie se zcela vytrácí. Jako ukázkově negativní příklad zmiňuje architekt kostel Gesù Redentore v Modeně, kde jsou oltář a ambon umístěny na protějších koncích centrálního koridoru, vytvořeného mezi dvěma skupinami věřících nucených hledět na sebe navzájem a otáčet se za celebrantem pohybujícím se mezi dvěma vzdálenými póly. Podle Portoghesiho je to v rozporu s vůlí koncilu. Na důkaz toho cituje otce koncilní konstituce o liturgii, jezuitu P. Josepha A. Jungmanna, který na vysvětlení orientace liturgie ustálené

už v raněkřesťanské době napsal: „Kněží a lid věděli, že společně směřují k Bohu. Neuzavírali se v kruhu, nehleděli na sebe navzájem, nýbrž jako Boží lid na cestě se obraceli k východu, směřující ke Kristu, jenž jim vychází v ústrety.“ Díky tomu, jak připomíná Portoghesi, liturgie a sakrální architektura měla kosmický rozměr, který se v posledních desetiletích vytratil. Zastoupila ho jakási klerikalizace liturgie. V nové verzi se kněz stává centrálním bodem a hlavním hrdinou. Protiváhou k tomu měla být takzvaná aktivní účast a kreativita společenství připravujícího liturgii. Tak se ale stalo, že Bůh se dostal do druhého plánu a veškerá pozornost se soustředila na lidi, kteří při liturgii něco dělají. V těchto stopách jde také architektura nových kostelů.

Kostel jako prostor setkání Boha a člověka

Podle Portoghesiho přišel čas věci vyjasnit a učinit přítrž zmatkům. Architektura kostelů má respektovat hloubku

a vertikality, vlastní od pradávna křesťanským chrámům. Kostel není místem k relaxaci či přátelským sešlostem. Vcházíme do něj, abychom se přiblížili k Bohu. Architektura chrámu má tedy připomínat tento rozměr – setkání s Bohem, vysvětluje Paolo Portoghesi. Zároveň každý jednotlivý kostel je částí univerzální Církve a toto tíhnutí k univerzalitě by mělo být v architektuře tematizováno, dodává. Mezi architekty, kteří dokázali těžit z tradice, ba dokonce dokázali, že kreativita a tradice si neprotiřečí, jmenuje Portoghesi vedle Antonia Gaudího například finského architekta a designéra Alvara Aalta (1898–1976), dále blízkého Guardiniho spolupracovníka Rudolfa Schwarze (1897–1961), je-

muž se přezdívalo *Rýnský mystik*, nebo Giovannioho Michelucciho (1891–1990), vynikajícího italského architekta a urbanistu, autora proslulého dálničního kostela u Florencie.

Patrně neslavnějšího současného italského architekta oslovil u příležitosti jeho 80. narozenin měsíčník *30 Giorni*. Paolo Portoghesi v rozhovoru vyprávěl také o své víře. Vyrostl v katolické rodině. Válečná léta prožil – jak říká – poněkud v izolaci, ponechán svým myšlenkám. Vzpoury a krize mládí mu pomohla projít velká křesťanská kultura, zejména francouzská: Charles Péguy, Jaques Rivière, Georges Bernanos, ale také Pascal. Právě ti jej v 80. letech doprovodili také k plnému návratu

do Církve, s nímž přišel také intenzivní prožitek projektování a stavby kostelů. Jedním z jeho posledních projektů je kostel sv. Benedikta, navržený jako pocta papeži Benediktu XVI. u příležitosti 60. výročí kněžství. „Zároveň má jít o prosbu, aby svatý Benedikt chránil svoji Evropu v těchto těžkých časech,“ dodává Paolo Portoghesi.

Johana Bronková
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)

Johana Bronková, Ph.D.
historička umění,
redaktorka české sekce
Vatikánského rozhlasu

KDO TÝRÁ DĚTI?

K debatě o zákazu tělesných trestů dětí

Může zákaz tělesných trestů přispět k ozdravení společnosti? Nebylo by smysluplnější věnovat se spíše problematice vysoké rozvodovosti, v níž se potřeby dospělých nadřazují nad potřeby dětí?

Zhruba po dvou letech se vrací do veřejné (spíše ovšem mediální) debaty požadavek zakázat rodičům tělesně trestat děti. Požaduje to na nás Evropská unie (ale ne jen ona) a u nás se této myšlenky ujali činitelé, kteří se zabývají lidskými právy obecně.

Přitom týrání dětí je u nás trestné už dnes a je definováno metodickým pokynem Ministerstva zdravotnictví (jde např. o zamykání dětí ve tmě apod.) Dále je definováno materiálem UNICEF z roku 1992, kde se jasně říká, že za týrání je třeba považovat jednání, jež „poškozuje vývoj dítěte“.

K argumentům o požadavku EU a o praxi některých evropských států bychom samozřejmě měli uplatnit naše vlastní historické zkušenosti – zkušenosti s uličními výbory a domovními důvěrníci i dalšími institucemi, jež autoritativně zasahovaly do rodinného prostředí a kontrolovaly soukromí občanů.

Na druhou stranu bychom se ale neměli bát zeptat, je-li tělesný trest opravdu to nejhorší, co může dítě potkat. Co je nejdůležitější potřebou dítěte, jejíž ztráta děti frustruje nejvíce? Je to nepochybně potřeba lásky obou rodičů. Je to potřeba stability a jistoty.

A tady se můžeme pozastavit nad tím, s jakou lehkostí se u nás přijímá rozvod rodičů s dětmi. Prakticky ze dne na den se dítěti zboří svět: jeden z rodičů zmizí, druhý ho velmi často začne líčit jako zlého člověka. Vryla se mi do paměti pasáž z filmu *Vratné lahve*: tříletý chlapec vysvětluje známému, který ho ten večer hlídá: „Já vždycky večer brečím po tátovi. Musíš mi říct – To bude dobrý“. Pokud se nemýlím, právě těmito situacemi je poškozen vývoj dítěte – nebo snad ne?

Přesto se ale přijímá jako samozřejmost, že potřeby dospělých, potřeby rodičů, mají přednost před potřebami dětí. Důsledkem je jakási infantilizace

dospělých, kteří se sami cítí jako děti a nevidí důvod, proč v zájmu dětí obětovat něco ze svého života. Ale chceme-li chránit děti před týráním, je třeba začít právě zde. Je třeba přestat pokládat rozvod rodičů s nezletilými dětmi za samozřejmost. Dokud se společnost neodvážá přiznat si tento problém a nastolit ho do veřejné debaty, těžko nám pomůže úřední dozor sledující rodiče, jestli své dítě nepláči.

Chce-li stát pomáhat rodinám, pak jsou jeho hlavní úlohou dobré zákony. A zákony demokratického státu musejí autoritu a autonomii rodiny posilovat, nikoli zpochybňovat.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

PŘÍLIŠ PRO RODINU, PŘÍLIŠ PRO ŽIVOT?

Maďarsko pod palbou Evropské unie

Budapešť se stala předmětem kritiky a nyní i ekonomických sankcí ze strany EU. Za odkaz na právo na život a manželství muže a ženy.

Pokud se v dnešní době rozhodne lid některé evropské země vystoupit z řady a postavit se proti proudu všeobecného úpadku, který s sebou přináší různé varianty všelijak obarveného marxismu, tvrdě narazí na odpor převládajících struktur. Maďaři mají možnost na vlastní kůži poznat pravou tvář ideologů multikulturalismu, genderové rovnosti a evropského federalismu, kteří se s oblibou odvolávají na široce pojímaná lidská práva a demokratické svobody.

V roce 2010, po rozsáhlém zklamání z kontroverzní a zkorumpované vlády levevice, získala ve volbách 262 z 386 mandátů strana *Fidesz*, subjekt pravého středu, který vznikl již v roce 1988 a sdružoval řady mládeže a studentstva proti komunistickému režimu. Vedle konzervativního křídla jsou ve *Fideszu* i ekonomičtí liberálové. Předseda strany Viktor Orbán získal tak silný mandát také vzhledem k tomu, že v čele úspěšné vlády stál již v letech 1998–2002. Po osmiletém socialistickém chaosu uvítali voliči program zaměřený na obnovu hospodářství, který se ovšem, jak zdůrazňoval *Fidesz*, nemůže obejít bez obnovy mravní. Ta se týká rodin, obcí i celého národa.

Nová ústava

Maďarsko bylo dosud jedinou zemí bývalého východního bloku, která nepřikročila k přijetí nové ústavy. Fungování země se dosud řídilo ústavou z roku 1949; touž ústavou, která uzákonila vládu komunistů v zemi, dokumentem kopírujícím stalinskou sovětskou ústavu z roku 1936. Ústava byla výrazně novelizována v říjnu 1989 po hovorech komunistické moci a opozice u kulatého stolu, zůstala ale právním paskvilem. Proto se nová vláda rozhodla za přispění nejvyšších právních kapacit připravit návrh standardní ústavy vracející se k tisíciletému odkazu maďarské státnosti.

Poté, co byla 18. dubna 2011 nová ústava slavnostně přijata parlamentem a podepsána prezidentem republiky, dostala se země do centra pozornosti. Na adresu Budapešti padala velmi silná slova z Bruselu i Washingtonu, vlna kritiky nabrala nový dech poté, co ústava vstoupila v lednu 2012 v účinnost. Bývalý velvysla-

Nová maďarská ústava
Foto: <http://www.hungarianambiance.com>

Maďaři na vlastní kůži zakoušejí pravou tvář ideologů multikulturalismu, genderové rovnosti a evropského federalismu.

nec USA v Maďarsku Mark Palmer přišel s názorem, že nová ústava posílá zemi do náruče Ruska a ohrožuje jeho členství v EU. „Jsme svědky tichého puče,“ glosovala světová média. Ministryně zahraničí USA Hillary Clintonová přispěla s postojem, že ústava odstraňuje důležitou institucionální rovnováhu v zemi.

Co vadí kritikům?

Mnohé kritiky pobouřilo už to, že preambule začíná slovy z úvodu státní hymny: „Bůh žehnej Maďarům“ a odvolává se na svatoštěpánskou tradici země, i zavedení jednoslovného názvu Maďarsko, třebaže hned následující článek konstatuje, že Maďarsko je republikou.

Ústava se odkazuje na členství v Evropské unii, avšak zamezuje svévolnému přihlášení se k dalšímu pokroku v unijní integraci tím, že předpokládá dvoutřetinovou většinu poslanců hlasujících pro tento krok.

Ještě větší poprask vyvolalo, že si Maďaři dovolili v Ústavě explicitně uvést, že manželství je svazek muže a ženy; že Maďarsko podporuje výchovu dětí; že má každý právo na život a lidskou důstojnost; že lidský plod bude chráněn od okamžiku početí. Veřejné protesty na náměstí, široce medializované, organizovali vedle opozičních socialistů především zastánci práva na potrat a homosexuální aktivisté. Zahraniční tisk naopak prakticky mlčel o shromážděních na podporu Orbánovy vlády a nové ústavy, které početně výrazně převýšily hlasité skupinky odpůrců.

Demokraticky přijatá ústava však narazila na nejtvrdší odpor na straně (zcela nedemokraticky utvářené) Evropské komise. Ta začala zpochybňovat svobodu tisku, nezávislost centrální banky i soudnictví, poslala Budapešti tři kárné dopisy a začala hrozit sankcemi pro porušení hodnot Unie.

Ekonomické sankce

Zdánlivě bez vazby na spor o ústavu rozhodla Rada ministrů hospodářství a financí EU dne 13. března o tom, že Maďarsku bude od příštího roku pozastaveno čerpání části prostředků z jednoho z nejvýznamnějších finančních nástrojů Unie, Fondu soudržnosti. Rada může své rozhodnutí přehodnotit na svém jednání v červnu, budou-li „splněna jistá kritéria“ ve formě trvalých a nezvratných úprav deficitu státního rozpočtu. Pokud Unie své rozhodnutí nezmění, přijdou Maďaři téměř o půl miliard EUR, tj. 29 % toho, co mají v roce 2013 obdržet.

Přestože tyto sankce mají reálný ekonomický základ (maďarské deficity jsou

dlouhodobě vysoké, ovšem v převážné části se jedná o důsledek předchozí socialistické vlády Ference Gyurcsányho), provádí Orbánova vláda zásadní reformy a již dosáhla při snižování státního dluhu, v rozpočtové politice, růstu hospodářství i zaměstnanosti zásadního pokroku.

Maďarsko reagovalo na usnesení Rady klidně; do poloviny dubna předložil konkrétní nápravná opatření v oblasti fiskálních a strukturálních reforem. Přesto zůstává ve vzduchu pachutí diskriminace, neboť mnohé státy jsou ve velmi podobné, ba ještě horší ekonomické a rozpočtové situaci než Maďarsko. Deficit Maďarska byl pod kritickou hranicí 3 % loni i letos. Je paradoxem, že je to právě kritizovaná maďarská ústava, která ukládá vládě sestavit a spravovat vyrovnaný, udržitelný a transparentní státní rozpočet. Navíc je státní dluh limitován a v případě jeho překročení získá Ústavní soud dodatečnou pravomoc rozhodovat o fiskálních a daňových záležitostech. Kvůli hrozbě

překročení schodku v příštím roce provedla vláda zásadní úsporná opatření. Je zcela bezprecedentní, aby EU na některý stát uvalila sankce na základě budoucího očekávání hospodářského vývoje.

Jaké jsou evropské hodnoty?

Ještě pozoruhodnější bylo veřejné slyšení ve Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnější věci v Evropském parlamentu dne 6. února. Na poněkud agresivní otázky místopředsdkyně Evropské komise Neelie Kroesové odpovídal vicepremiér Maďarska Tibor Navracics klidně a věcně; prokazatelně vyvrátil všechny její obavy o svobodu tisku v Maďarsku, plíživou katolicizaci škol, „nepřiměřená opatření“ k obraně tradičních rodinných hodnot apod. Poté, co se zjevně rozčilená komisařka rozhodla hrát kartou doporučení Rady Evropy k případnému porušení lidskoprávních úmluv, vyrazil Navracics přítomným dech: „Jsem člen maďarského parlamentu a přísahal jsem

na věrnost maďarské ústavě. Naše země nepřijme zákony, které budou v rozporu s touto ústavou.“ Na otázku ohledně souladu této politiky s evropskými hodnotami vicepremiér Maďarska odpověděl: „Evropským hodnotám rozumím tak, že zahrnují víru v osobní svobody, lidská práva a judaisticko-křesťanské duchovní, morální a kulturní dědictví.“

Je zjevné, že Maďarsko neporušilo ani jediný článek evropských či jiných úmluv; je proto téměř jisté, že nakonec žádné sankce uloženy nebudou. Jsme však svědky psychologické války, cíleného nátlaku na zemi, která se rozhodla jít proti proudu. Doufejme, že zdvižená obočí a hysterické výkřiky hrdý národ nezastraší. Bůh ochraňuj Maďary.

Josef Mudra

Autor působí ve veřejné správě, zabývá se otázkami evropské integrace a mezinárodních vztahů.

CO NÁM DNES MŮŽE ŘÍCT NĚMÝ FILM

Recenze filmu *The Artist* (Umělec)

The Artist, Francie/Belgie 2011, 100 minut

Režie: Michel Hazanavicius, hudba: Ludovic Bourque

Obsazení: Jean Dujardin, Bérénice Bejo, John Goodman, Missi Pyle, Penelope Ann Miller, James Cromwell a další

Při udělování Oscarů se střetly dva snímky vzpomínající na počátky kinematografie. *Artist* nakonec porazil *Huga a jeho velký objev* a lze říci, že právem.

Tento film přitáhne pozornost už svým provedením: černobílé provedení pamatujeme ještě ze Schindlerova seznamu, ale setkat se s němým filmem je opravdové unikum. A přitom nejde o nějakou samoúčelnost. Režisér Michel Hazanavicius virtuózně rozehrává rafinovanou hru se všemi výrazovými prostředky. Hned na začátku můžeme vidět na plátně orchestr, který doprovází němý film hudbou: když film skončí, čekáme potlesk, ale ne! Film je němý, my neslyšíme nic, jen vidíme aplaudující diváky. Jindy zase vidíme hlavního hrdinu v roli šermíře a jsme přesvědčeni, že se ocitáme opět „v kině“ (v tom na plát-

ně). Ale ouha! Kamera se vzdaluje a my zjišťujeme, že jsme se „účastnili“ pouze natáčení. Celý film se nese ve znamení hbitých přechodů mezi realitou a obrazem („němě“ vidíme mluvený film), pracuje se sny, napodobováním i tematikou obrazů a zrcadlení. Režisér se nevyhýbá ani citlivým a nápaditým citacím (explodující „forrestovské“ peříčko) či symbolickým aranžmá (scéna na schodech předznamávající vzestup a pád).

Ale nemylme se! Nemáme co dočinění se sofistickou tautologickou hříčkou. Všechny výrazové prostředky mimořádně přirozeně slouží příběhu. Příběhu prostému, ne však banálnímu. George Valentin, fiktivní superstar počátku Hollywoodu, je v něm konfrontován nejen s dvojsečností nového média, ný-

brž i s vlastní pýchou. Tuto roli mistrně ztvárnil Oscarem oceněný Jean Dujardin. Vynikající výkony ovšem podávají i Bérénice Bejo, jež mu zdatně sekunduje, James Cromwell a nakonec i pejsek Uggie. Ti všichni ze sebe dostávají maximum, aby strhli diváky a dali jim prožít naléhavé drama. Drama, v němž musí hlavní hrdina prožít náročnou a zdalouhavou kariéru. A třebaže film trpí jistou schematicností, rozhodně se dokázal vyhnout prvoplánovému happy endu. Díky tomu obírá diváky o dech až do posledních okamžiků. Vždyť právě diváci zde hrají zásadní roli a film pravdivě staví zrcadlo i těm skutečným a jejich přízni. Přízni stejně vrtkavé jako štěstí George Valentina a ceny akcií na newyorské burze.

fr. Ludvík Grundman OP

Církevní restituce – mýty a skutečnost

Pozvánka na konferenci pořádanou místopředsedkyní Senátu Alenou Palečkovou ve čtvrtek 29. března 2011 od 9.00 do 16.00 hod. v Jednacím sále Senátu

Úvodní slovo

Alena Palečková, místopředsedkyně Senátu PČR

I. Církevní restituce jako součást narovnání vztahu státu a církvi

Petr Nečas, předseda vlády ČR; Karolína Peake, místopředsedkyně vlády ČR; Dominik kardinál Duka OP, arcibiskup pražský a předseda České biskupské konference; Joel Ruml, předseda Ekumenické rady církví v ČR; Tomáš Kraus, tajemník Federace židovských obcí v ČR

II. Politický, právní a historický kontext církevních restitucí

Alena Hanáková, ministryně kultury ČR; Ivana Janů, soudkyně Ústavního soudu ČR; Petr Jäger, odborník na ústavní a konfesní právo; Jakub Kříž, právník a vysokoškolský pedagog; Stanislava Vodičková, odborná pracovnice Ústavu pro studium totalitních režimů
12.00–12.45 Přestávka na oběd

III. Obce a církve, blokováný a navracený církevní majetek

Milan Chovanec, hejtman Plzeňského kraje; Dan Jiránek, předseda Svazu měst a obcí ČR; Jiří Jedlička, člen Zastupitelstva Města Červená Řečice; Jana Plamínková, starostka Městské části Praha-Slivenec; Jaroslav Vítek, vrchní ředitel Ústředního pozemkového úřadu; Michael J. Pojezdny, opat Strahovského kláštera; Pavel Kváš, ředitel odboru neziskový sektor České spořitelny

IV. Církve a občanská společnost, činnost církvi pro veřejnost

Pavel Bratinka, bývalý politik, nyní podnikatel; Vítězslav Vavroušek, náměstek ministra zdravotnictví ČR; Jakub Stárek, ředitel sekce vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR; Petr Grulich, tajemník Rady Církve bratrské; Ladislav Nádvozník, ředitel Salesiánského střediska Štěpána Trochty; Vojtěch Eliáš, prezident Arcidiecézní charity Praha; Konsoláta Miroslava Frýdecká, představená Domova svatého Karla Boromejského

Diskuse

Konferenci moderuje senátor Petr Bratský.

Svou účast, prosím, potvrďte do 26. března t. r. na adrese bendap@senat.cz.

Prezence účastníků od 8.30 hod. ve Valdštejnském paláci (recepce A).

Senát PČR

KLADIVO (NA) INKVIZITORA

Debatní večer s Dominikem Dukou OP, Michalem Mazlem a Kamilem Činátlem

středa 11. dubna 2012 v 19.30 hod.
klášter sv. Jiljí, Praha I – Staré Město
barokní refektář (vstup Jilská 7a)

Inkvizice měla chránit společnost před nebezpečím, za něž středověk považoval odchylky od víry. Nyní se však stala obrazem nejhoršího zla, které společnosti hrozí. Proč se inkvizice octla na lavici obžalovaných? Nemusi společnost tvářit vůči extremismu někomu přeci jen svěřit „kladivo inkvizitora“? Nebo se má spíš bát vzniku nějaké „nové inkvizice“? Když Církev rezignovala na inkvizici, rezignovala tím i na obranu víry? Nejen o těchto otázkách budou diskutovat Dominik kardinál Duka, specialista na boj s extremismem Michal Mazel a historik Kamil Činál.

Dominik kardinál Duka, arcibiskup pražský a primas český

Mgr. et Mgr. Michal Mazel, samostatný advokát, specializující se na pomoc obětem trestné činnosti

Mgr. Kamil Činál Ph. D. působí na Ústavu českých dějin FF UK v Praze a na ÚSTR. Podílil se na vývoji edukativních programů o totalitních režimech a kultivaci historické paměti.

www.dominikanska8.cz

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha I, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Lorenzo Zani: Od večere ke kříži

Exegeze a meditace úryvků, které přináší liturgie Velikonočního tridua. Vhodné pro každého, kdo v těchto dnech touží po intenzivnějším naslouchání Božímu hlasu.
Brož., 183 str., 198 Kč

Charles Journet: Vedení Duchem svatým

Kázání mířící přímo k základním pravdám křesťanské existence: k božským ctnostem, darům Ducha svatého a přebývání Trojice v duši věřícího.
Brož., 104 str., 109 Kč

Vstanu a půjdu k svému Otci. Svátost smíření a příprava na ni. Jaký je smysl zpovědi? Jak se na ni připravit? Jaké biblické texty mohou člověku pomoci? Jak svátost smíření probíhá?

Lectio divina. Praktický úvod do starobylého způsobu rozjímání biblických textů.
Leporela do kapsy, 8 Kč

„VSTAŇ A CHOĎ!“

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízíme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: (Ježíš odpustil ochrnutlému hříchy.) Seděli tam však někteří učitelé Zákona a ve svém srdci uvažovali: „Jak může ten (člověk) tak mluvit! Vždyť se rouhá! Hříchy přece může odpouštět jenom sám Bůh.“ Ježíš hned svým duchem poznal, že tak u sebe uvažují, a řekl jim: „Proč tak ve svém srdci uvažujete? Co je snadnější – říci ochrnutlému: ‚Odpouštějí se ti hříchy‘, nebo říci: ‚Vstaň, vezmi své lehátko a chod‘? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy“ – řekl ochrnutlému: „Pravím ti, vstaň, vezmi své lehátko a jdi domů!“ On vstal, ihned vzal lehátko a přede všemi odešel, takže všichni žasli, velebili Boha a říkali: „Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.“ (Mk 2, 6–2)

Dítě: Dalo se to čekat. Konflikt je tady. Ježíš odpustil ochrnutlému hříchy a učitele Zákona to přímo pobouřilo.

Rodič: Až dosud měl Ježíš obavu, že ho zástupy prohlásí za Mesiáše. Nyní se však situace mění. Učitelé Zákona ho prohlašují za rouhače. „Hříchy přece může odpouštět jenom Bůh.“

Dítě: Co je to rouhač?

Rodič: „Rouhat se“ znamenalo mluvit něco nepravdivého o Bohu. Jednalo se přitom o opovážlivé tvrzení.

Dítě: Co je to opovážlivé?

Rodič: To, že se Ježíš odvážil udělat něco, co může jenom Bůh. Bylo jasnou pravdou (a je dosud), že hříchy může odpustit jenom Bůh. V očích učitelů Zákona se Ježíš dopustil rouhání, neboť udělal něco, co přísluší jedině Bohu.

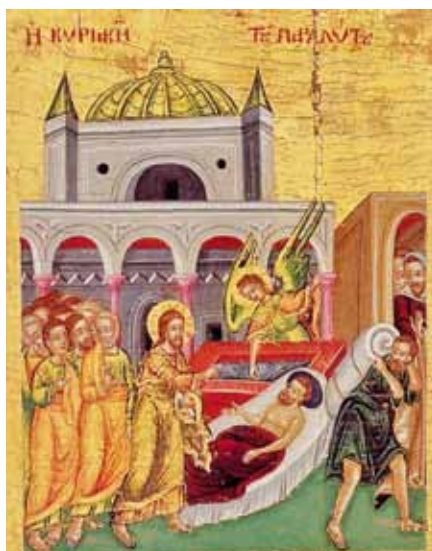
Dítě: Ale Ježíš přece byl Bůh!

Rodič: Od této chvíle má Ježíš dvojí posluchače. Mnozí jsou ochotni uznat, že on je Bůh, a tudíž i Mesiáš. Jiní to nikdy nepřijmou, a Ježíše budou považovat za rouhače, který musí být popraven.

Dítě: Ale Ježíš přece dokázal, že je Bůh. Uzdravil ochrnutlého, a něco takového přece nemohl udělat žádný člověk.

Rodič: Ano, Ježíš využil situace, aby dokázal, že je Bůh a ne rouhač. Říci „odpouštějí se ti hříchy“ může říct každý rouhač. A kdo pozná, zdali jsou hříchy odpouštěny nebo ne?

Dítě: Ale říct: „Vstaň, vezmi své lehátko a chod“ nemůže říct žádný rouhač, neboť se hned pozná, že se rouhal. Rouhač nikoho z ochrnutí neuzdraví.

Ježíš uzdravuje ochrnutlého
Foto: <http://vatopaidi.wordpress.com>

Rodič: Ježíš uzdravil ochrnutlého a dokázal tak, že je Bůh. Nikdo jiný než Bůh uzdravit z ochrnutí nedokáže. Jestliže Ježíš dokázal, že je Bůh, může také odpouštět hříchy.

Dítě: Učitelé Zákona zmlkli, ale jenom navenek. Neodvažovali se jít proti zástupu lidí, kteří žasli, velebili Boha a vyznávali tak: Ježíš není rouhač, neboť rouhače by Bůh nepodpořil, neuzdravil by ochrnutlého.

Rodič: Bůh podpořil zázrakem svého Syna. Bůh mnohokrát v dějinách podpořil své proroky i vyznavače zázrakem, který potvrdil pravdivost jejich poslání. Třeba v Lurdech: Tam se zjevila Panna

Maria dívce Bernadeté. Mnozí tomu uvěřili, ale jiní váhali, někteří dokonce tvrdě proti tomu bojovali.

V jednom ze svých zjevení dala Panna Maria pokyn Bernadeté, aby se na určeném místě napila vody. Bernadeta poslechla, hrabala dlaní v hlíně jeskyně. Celá se přitom umazala. Mnozí se jí směli. Její příznivci z toho byli rozpačití. Přesně na onom místě však vytryskl pramen kvalitní vody.

Borthousovic dítě trpělo od narození astmatem a dalo se čekat, že každým dnem zemře. Nešťastná matka popadla dítě a běžela s ním k jeskyni. Sípající děťátko ponořila do ledové vody. Nikdo jí v tom nedokázal zabránit, i když se dalo očekávat jediné: smrt dítěte.

Ale matka věřila, že na přímlovu Panny Marie může učinit Bůh zázrak a dítě uzdravit. Sípající dítě ve vodě přestalo lapat po vzduchu. Už je mrtvé, mysleli si přihlížející. Matka však maličké vytáhla z vody, zabalila a odnesla domů. Ještě téhož dne se roznesla po Lurdech zpráva, že Borthousovic děťátko je na-prosto zdravé.

Byl to první z řady zázraků v Lurdech, kterými Bůh potvrdil pravost těchto zjevení.

Dítě: Po mnoha takových zázracích: proč jsou ještě lidé, kteří nevěří v Boha?

Rodič: Farizeové, učitelé Zákona neuvěřili v Ježíše, i když vzkřísil čtyři dny mrtvého Lazara, ani když sám vstal z mrtvých. A tak je tomu s lidmi dodnes.

Josef Janšta

Další materiály najdete na josefjansta.opava.org.

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

Jak to vidí Vojtěch Macek

Mít tak kostel...

... kde by se vyjma bohopocty nic jiného nedělo, protože věřící by do něj přicházeli s pravou bázní před Bohem přítomným ve svatostánku a ostatní by pro odlesk této bázně ani nenapadlo to nerespektovat.

Za poslední rok jsem musel čelit různým situacím, které se týkaly kostelů. Když si to vše promítnu, označil bych to za plíživou sekularizaci v praxi. (Mé řádky jsou reflexí jevů, které považuji za negativní; nepřehlížím tím bezpočet míst, kde je kostel domem Božím, jak se patří.)

Nejprve ty příklady ze života:

Jakýsi kulturní magnát se dožadoval umožnění promítání filmu v kostele jako autentickém prostředí s ohledem na téma snímku. Díky politickým vlivům se mu to přes odpor duchovních správců na farní i diecézní úrovni podařilo prosadit.

Existuje iniciativa za postavení kostela v jednom městě. Zajímavé je, že na podporném dopisu biskupa se nesmělo použít slovo „kostel“, nýbrž „duchovní a společenské centrum“, aby to dobře prošlo byrokracií a získaly se peníze z EU.

Jeden společensky známý člověk na mě naléhal, abych mu dopomohl k zajištění účasti biskupa na jím pořádaném dobročinném chrámovém koncertu. Na jednu stranu kvalitní hudba od renomovaného duchovního interpreta, na druhou stranu pořadatel, který se veřejně prezentuje jako homosexuál a pořádá také akce s mravně závadným obsahem. Má cenu jeho kostelní produkci zaštitovat?

Máme kostel v málo významné obci, kde jsou povoleny komerční koncerty vzdálené duchovnímu rozměru. Vydělané peníze mají napomoci opravě tohoto kostela. Čas od času zaznamenávám stížnosti věřících, co se to tam děje – a odpovídá se nesnadno.

Přišli za námi s údajně báječným projektem na podporu „církevní turistiky“ a mediální propagace našich kostelů. Vcelku bezvadný nápad až na to, že Církev tu není od měření efektivity práce podle počtu lidí prošlých kostelními dveřmi. I když i evangelizační Noc kostelů je k tomuto vyhodnocování sváděna...

Jsou kostely, kde se platí vstupné. Je to rozumná cesta, jak usměrnit proud turistů a zachovat dědictví předků bez újmy. A tak se stává, že je občas někdo z věřících dotčen, že musel zaplatit, aby se mohl pomodlit.

A tak si říkám: Mít tak kostel...

– který by byl opravdu posvátným místem, svatou půdou.

– který by byl zcela čist od věcí světa, kde by bylo všechno kromě vzdávání bohopocty zakázáno. Či lépe řečeno, kde by se nic jiného než modlitba a bohoslužba prostě nedělo, protože věřící by do něj přicházeli s pravou bázní před Bohem pří-

tomným ve svatostánku a ostatní by pro odlesk této bázně nenacházeli odvahu to nerespektovat.

– kde by zněla jen hudba k Pánově oslavě, a ne s doprovodem cinkotu peněz a šustění vstupenek.

– který by stál na živém společenství křesťanů, jež by bylo zárukou, že kostel bude vždy opravený, uklizený a vyzdobený, aniž by se pro něj musely vymýšlet a v něm konat různé neliturgické činnosti.

– který by nepotřeboval žádnou reklamu ke zvýšení návštěvnosti, ani projekty na záchranu před spadnutím; který by pulsoval kroky těch, kdo lační po Bohu.

Vím, jak je v dnešním světě nesamozřejmé, aby se lidé sešli ke společné modlitbě a sami měli řád osobní modlitby. Vím, že je osud mnoha sakrálních nemovitostí noční můrou Církve, břemenem, které bere síly, jež by mohly být radostně vydány při práci pro spásu duší. Domnívám se, že šanci na přežití mají jen ty kostely, v nichž budeme usilovat o popsany ideál a odvážíme se vzdát se světských řešení. A bolest při pohledu na svatostánky, které budou opuštěny, snad dá vzejít novému plameni víry – dej Bůh!

*Ing. Vojtěch Macek
biskupský sekretář*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Server *idnes.cz* přinesl informaci o zajímavé knize Bronnie Wareové: Před smrtí lidé litují toho, že nedokázali žít po svém. Nebo že nedávali dostatečně najevo své city. Australská zdravotní sestra na základě rozhovorů s umírajícími pacienty sepsala, co lidi trápí před smrtí a co by ještě chtěli stihnout. A podobná přání mají lidé po celém světě, i v Česku. Její kniha má název **Pět nejčastějších věcí, kterých lidé litují před smrtí** a vyplývá z ní, že jsou to právě vztahy s blízkými, nikoli to, že jsme si nestihli vybudovat zářnou kariéru. „**Žít ještě jednou, méně bych pracoval a víc se věnoval dětem,**“ řekl novinářům i jeden Čech, aktuálně hospicový pacient.

Je smutnou skutečností, že jsme často bezradní nebo možná (a to spíš) neorientováni správným směrem. Hledáme a hledáme. Vlastně už od mládí! Nedávno vznikla na jisté vyšší odborné škole seminární práce – autor se ujal nelehkého tématu: **smysl života**. Jak už to bývá, na konci práce se uvádí zdroje informací a použitá literatura. Víte, kde takový mladý student hledá smysl života dnes? **Na adrese www.google.com.**

Postní doba je vynikající příležitostí k obrácení. Není mezi námi nikdo, kdo by ho nepotřeboval. Jak napsal komentátor

serveru *Catholic Culture*, „postní doba je nebo by měla být časem, kdy přestaneme obviňovat všechny okolo nás, kdy přestaneme mluvit o tom, co je špatného v Církvi, a začneme obviňovat sami sebe. Je to doba, v níž si musíme uvědomit, že pokud milost chybí a není vše tak, jak by být mohlo či mělo, je to hlavně kvůli mně. Ve skutečnosti bychom se měli zamyslet,

Koláž: mimi

zda nepatříme k onomu „druhu katolického křesťana“, jemuž je v postní době nastaveno zrcadlo. Jmenuje se **laxní katolík**.

„Právo na život počatých, nenarozených dětí by mělo být garantováno zákonem zakazujícím potraty,“ stojí ve **společném apelu konference ukrajinských latinských biskupů a synodu řeckokatolických biskupů Ukrajiny**. Současný ukrajinský zákoník, nezměněný od dob sovětské nadvlády, dovoluje aborty bez

jakýchkoliv omezení do 12. týdne těhotenství. V ČR jich bylo podle čerstvé statistiky za uplynulý rok provedeno více než 24 tisíc. V celkovém součtu o 57 více než v roce 2010. Kdo se bezbranných počatých dětí zastane?

Nejmladší španělský biskup Xavier Novell i Gomá řekl v rozhovoru pro španělský deník *El País* něco, co by bylo škoda přehlédnout: „Prioritou církve jednadvacátého století je předat víru novým generacím, dosáhnout toho, aby lidé – pokud chtějí – věřili Ježíši Kristu a žili podle jeho evangelia. Nyní žijeme z úroků – my kněží střežíme víru, kterou matky předaly svým dětem. **Avšak dnes je této víry málo – mnozí ji doma nepoznali a ve svých životech nenašli nikoho, kdo by jim něco z evangelia řekl.** Církev po II. vatikánském koncilu začala mluvit o tom, čím člověk trpí a co prožívá, avšak přestala hovořit o obtížnějších otázkách mysteria. Kněží jsou tudíž nepřipravení a nedaří se jim o Bohu hovořit v novém kontextu. Víra, která potřebuje svou pedagogiku, se jeví jako něco neracionálního. Lidé přestávají chodit na mši a věřit v Boha, neboť – podle jejich mínění – přece i bez svátostí a bez víry lze žít jako křesťan a slušný člověk.“

-zd-

25. 3. **Ne** 5. neděle postní (*Den modliteb za nenarozené děti*)
Gn 9,8–15, Žl 25, 1 Petr 3,18–22, Mk 1,12–15
26. 3. **Po** Slavnost Zvěstování Páně
Lv 19,1–2.11–18, Žl 19, Mt 25,31–46
27. 3. **Út** sv. Rupert, biskup
Iz 55,10–11, Žl 34, Mt 6,7–15
28. 3. **St** sv. Rogát a druhové, mučedníci
Jon 3,1–10, Žl 51, Lk 11,29–32
29. 3. **Čt** bl. Ludolf (Slavomil), biskup OPraem a mučedník
Est 14,17n.p-r.aa-bb.gg-hh, Žl 138, Mt 7,7–12
30. 3. **Pá** sv. Jan Klimak, opat
Ez 18,21–28, Žl 130, Mt 5,20–26
31. 3. **So** bl. Balbína, mučednice
Dt 26,16–19, Žl 119, Mt 5,43–48

1. 4. **Ne** Květná neděle
Gn 22,1–2.9a.10–13.15–18, Žl 116, Řím 8,31b–34, Mk 9,2–10
2. 4. **Po** sv. František z Pauly, poustevník
Dan 9,4b–10, Žl 79, Lk 6,36–38
3. 4. **Út** sv. Nikita, hegumen a vyznavač
Iz 1,10.16–20, Žl 50, Mt 23,1–12
4. 4. **St** sv. Izidor, biskup a mučedník
Jer 18,18–20, Žl 31, Mt 20,17–28
5. 4. **Čt** Zelený čtvrtek
Jer 17,5–10, Žl 1, Lk 16,19–31
6. 4. **Pá** Velký pátek (6.–14. 4. Nověna k Božímu milosrdenství)
Gn 37,3–4.12–13a.17b–28, Žl 105, Mt 21,33–43.45–46
7. 4. **So** Bílá sobota

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctidenní vydáváný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

